

A szembesülés fájdalmas, de fontos

Interjú Bartha Éva marosvásárhelyi pszichológussal, a Bonus Pastor Alapítvány munkatársával

A szembesülés nagyon fájdalmas, azonban elkerülhetetlen lépés a felépüléshez, a gyógyuláshoz – állítja Bartha Éva pszichológus a szenvedélybetegségekkel vagy a családon belüli erőszakkal kapcsolatban.

– **Milyen fogadtatása volt a már számos erdélyi helyszínen is bemutatott Kontrasztkiállítás című tárlatuknak?**

– Az emberek többféleképpen fogadták: volt, akit sokkolt, és volt, akiben nagyon jó dolgokat indított el. A fiatalok némán, csendben nézték és hallgatták végig a harminc-negyven perces tárlatot, majd félrevonultunk egy nyugodt helyre megbeszélni a látottakat. Nyíltan, őszintén tudtunk érinteni tabutémákat, legyen az a drogfogyasztás kérdése, az elvetélés vagy a válás. Engem is meglepett az érett emberekre jellemző hozzáállás, amelyet a diákok tanúsítottak.

– **Ilyenkor derül ki, hogy szinte nincs is olyan család, amelyben ne ütötte volna fel a fejét valamiféle szenvedélybetegség?**

– Ezt nem mondanám még akkor sem, ha nagyon sok családban valamilyen formában jelen van. A szakmában dolgozóként én már nem tudok meglepődni az efféle dolgokon, pedig minden második gyermek érintett a kérdésben. Nemcsak szülei, hanem önmaguk által is. A fiatalok közül van, aki internetfüggő, más megrögzött szerencsejátékos, a dohányzóról és alkoholizálóról nem is beszélve. Úgy érzem, ez az ötven százalék nagyon magas arány.

– **Azon túl, hogy őszintén beszélnek minderről, az érintettek próbálnak tenni annak érdekében, hogy leszokjanak a rosszról?**

– A legtöbben abban a fázisban és életkorban vannak, amikor jól elvannak ezzel az életmóddal, és káros szenvedélyeiknek csupán a pozitív oldalát érzékelik. Erről is szoktunk beszélni, és megpróbáljuk kinyitni az érintettek szemét, hogy lássák, alkohol, dohány és drog nélkül is lehet szép, vidám fiatalkort élni. A kiállítás is a függőség káros oldalait mutatja be. Szerencsés esetben a fiatal észreveszi, hogy ha így folytatja, sokkal mélyebb és súlyosabb helyzetbe kerül.

– **A tárlatlátogatás után az emberek megnyílnak, mesélnek, vallanak, de előfordul az is, hogy másnap visszatérnek és segítséget kérnek a leszokáshoz, a gyógyuláshoz?**

A serdülőkor egyik legnehezebb kihívása ellenállni a csoportnyomásnak, hisz ebben az életkorban a legnagyobb hatást a közösség gyakorolja az egyénekre.

– Az emberek ezt nagyon nehezen tudják megfogalmazni magukban és a külvilág számára. Mégis akadt olyan, aki a látottak

A Bonus Pastor Alapítvány magyarórdi terápiás központjában egy csoportbeszélgetés szenvedélybetegekkel

hallottak hatására elkezdett terápiára járni, mert nyilvánvalóvá vált számára az addig rejtett probléma. És itt jön be a pedagógustársadalom oly fontos szerepe, különösképpen az osztály-

kal hosszabb, átfogóbb munkára van szükség.

– **Hogyan élnek meg a tinédzserek a társaságból való kiközösítést? Mert ugye, aki nem cigizik és nem iszik, az – egyes osztálytársai szerint – nem is számít menő gyereknek.**

– A serdülőkor egyik legnehezebb kihívása ellenállni a csoportnyomásnak, hisz ebben az életkorban a legnagyobb hatást a közösség gyakorolja az egyénekre. Éppen ezért tartjuk fontosnak, hogy a fiatalok egyéb közösségi élményt is kaphassanak, ne csak a cigizés, dohányzás vagy akár a drogozás által biztosított együttlétet. Az osztályfőnököket már említettem, de ugyanakkor nagyon fontosnak tartom az egyház szerepét is, melynek ifi köreibe betagolódva egy egészen más lehetőség kínálkozik a tinik számára. Az a tapasztalat, hogy a mély barátságok, kapcsolatok kiala-

kulása mindig jó irányba viszi a fiatalokat.

– **A káros szenvedélyek hatása mellett a kiállításon a családon belüli erőszak következményeit is bemutatják. Mennyire ismerik fel az asszonyok, a gyerekek, hogy nemcsak az elcsattant pofonok, hanem a lelki terror is családon belüli erőszakot jelent?**

– Nagyon nehezen, ezért is hasznos a Kontrasztkiállítás, mert szemkinyitó szerepet játszik. Volt már arra példa, hogy felnőtt is, aki végignézte a tárlatot, az egyik felirat előtt egyszerűen elkezdett sírni, mert itt döbbsen rá, hogy élete során ő is egy áldozat volt. A szembesülés nagyon fájdalmas, azonban elkerülhetetlen lépés a felépüléshez, a gyógyuláshoz. Egyébként esély nincs arra, hogy az egyén vagy a család életében valami is változzon.

SZUCHER ERVIN

Játékfüggő szenvedélybeteg: napjainkban egyre több embert ejt fogságába a számítógép

Bartha Éva

FOTÓ: SZUCHER ERVIN

1996 óta a marosvásárhelyi székhelyű Bonus Pastor Alapítvány munkatársa. Kezdetben irodavezetőként, programszervezőként, amolyan „mindenesként” tevékenykedett. Jelenleg személyzeti képzési, fejlesztési és prevenciós programkoordinátorként dolgozik, valamint egyéni tanácsadást nyújt. A Bonus Pastor Alapítvány szakemberre a magyar református egyház és a magyar rendőrség család- és ifjúságmentő projektje keretében létrejött, mind az anyaországban, mind Erdélyben népszerű Kontrasztkiállítás egyik „tárlatvezetője”.

